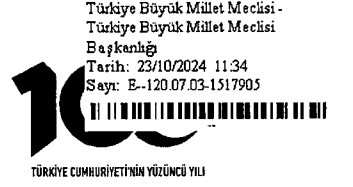

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-16320898

Konu : Soru Önergesi (7/1952)

7/1952 GK 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.07.2023 tarihli ve 43452547-120.07.04-1253775 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT'a ait 7/1952 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/1952) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'A AİT 7/1952 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız, bünyesinde yürütülen su potansiyeli çalışmaları doğal havza bazlı yürütülmektedir. Hakkari ili Fırat-Dicle Havzasında yer almakta olup Fırat-Dicle Havzasının su potansiyeli 57.167 milyon m³/yıl dır. Ancak İklim değişikliği etkisiyle 2071-2100 döneminde havzanın brüt su potansiyelinde %60'lara varan azalma meydana gelebileceği; yıllık kullanılabilir su miktarının toplam su ihtiyacını karşılamayacağı öngörülmektedir.

Hakkâri ilinde su kaynaklarını en ekonomik, verimli şekilde kullanabilmek için yeni depolama sahaları (baraj-gölet vs.) çalışmalarımız devam etmektedir. Potansiyel su miktarının içme, kullanma ve endüstri suyu şeklinde kullanılarak faydaya dönüşebilmesi için su temin çalışmaları yapılmış/yapılmaktadır. Geleceğe dair “Nüfus Tahmin Projeksiyonu” ve “Su İhtiyaç Tabloları” oluşturularak, ileride yaşanacak su ihtiyaç sorunlarına çözüm olarak planlamalar yapılmakta ve ihtiyaç duyulması halinde bu planlamalar projeye dönüştürülerek hayata geçirilmektedir.

Bakanlığımız tarafından Hakkari ilinin yer aldığı Fırat-Dicle Havzası'nda yürütülen çalışmalar;

- Su kaynaklarımız üzerindeki baskı ve etkilerin belirlenmesi, çevresel altyapı tesislerinin mevcut durumunun ortaya konulması, su kaynaklarının havza ölçeğinde korunması ve kirlenmesinin önlenmesi için kısa, orta ve uzun vadede alınması gereken tedbirlerin planlanması amacıyla; Fırat-Dicle Havzası için “Havza Koruma Eylem Planı (HKEP)” 2013 yılında hazırlanmıştır.
- 23.12.2016 tarihli ve 29927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “Hassas Su Kütleleri ile Bu Kütleleri Etkileyen Alanların Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde Hakkari ilinde 2 adet kentsel hassas alan, 6 adet nitrata hassas alan belirlenmiş olup hassas alanlarda su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik su kalite hedefleri ve hedeflere ulaşılması için alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.
- Yer üstü sularında yapılacak su kalitesi izleme çalışmalarına ilişkin detayları içeren havza izleme programları hazırlanmış ve uygulanmaktadır. Çıkan sonuçlar noktasal ve yayılı kaynaklı kirliliğin kontrolüne yönelik tedbirlerin alınması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmektedir.
- İklim değişikliğinin en önemli olumsuz etkilerinden biri olan kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması ve kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi amacıyla; ülkemizin tamamında, 25 nehir havzasında kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır. Ayrıca, ülkemizde yaşanması muhtemel kuraklıkların olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla kuraklık tahmini ve erken uyarı sisteminin kurulması çalışmalarına başlanmıştır.
- Hakkari ilinin içinde bulunduğu Fırat-Dicle Havzası Taşkın Yönetim Planı ile havzalar ölçeğinde taşkın riskini değerlendirerek taşkın riski taşıyan alanları tespit edilmiş ve riskli alanlarda taşkın riskinin bertarafı için taşkın öncesinde, taşkın esnasında ve taşkın sonrasında alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.

Ülkemizi bekleyen kuraklık ve su kıtlığı su stresi riskine karşı, su verimliliği uygulamalarının yaygınlaştırılması ve toplumsal farkındalığın artırılması maksadı ile başlatılan Su Verimliliği Seferberliği Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

Seferberlik kapsamında kentsel, tarımsal ve endüstriyel olmak üzere tüm sektörlerde su verimliliğinin yaygınlaştırılması maksadıyla ileriye dönük hedeflerin ve stratejilerin

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

belirlendiği “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmıştır.

Ayrıca, Ülkemizde çeşitli kullanımlar neticesinde oluşan kullanılmış suların yeniden kullanımına yönelik alternatiflerin incelenerek değerlendirilmesi amacıyla “Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi” yapılmaktadır. Proje kapsamında tarımsal sulamadan dönen suların kalitesi ve kontrolü incelenmektedir.

Yağış miktarı ve buharlaşma oranı kayıtları, Meteoroloji Genel Müdürlüğüne yapılmaktadır.

Tarımsal amaçlı sulamaya verilen sular ile ilgili kayıtlar sulama alanlarını işletenler (kooperatif ve sulama birlikleri) tarafından yapılmaktadır. Bu bilgiler her yıl sulama mevsimi sonunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün internet sitesinde yayımlanmaktadır.

Ülkemizde su kaynaklarının etkin yönetimi ve verimli kullanımı amacıyla üst düzeyde koordinasyon ve iş birliği sağlayacak Ulusal Su Kurulu'nun kurulmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 29.11.2023 tarihli ve 32384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bahse konu Kurulda yapılacak çalışmalarda şehirlerimizin uzun vadeli içme suyu arz güvenliğinin sağlanması hedeflerinin gerçekleştirilmesi adına belediyelerin mevcut durumda kullandığı tüm içme suyu kaynaklarının (yer üstü/yer altı) ölçülmesi ve izlenmesi hedeflenmekte olup il-ilçe-belde merkezlerini besleyen tüm içme suyu kaynaklarından yıllık sisteme giren su miktarının düzenli şekilde ölçülmesi ve izlenmesi amacıyla haberleşme ve ölçüm sistemlerinin kurulması ile ilgili envanter ve fizibilite çalışmaları yürütülmektedir.

Bakanlığımızca “Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği” kapsamında su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklı kirliliğe karşı korunması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve nitrate hassas bölgelerin belirlenmesi amacıyla 4.852 istasyona ulaşan izleme ağına sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izleme çalışmaları yürütülmektedir. Analiz sonuçları Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte, tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrate hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında değerlendirilmektedir.

Nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak Nitrate hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmasına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışmada 25 nehir havzasında nitrate hassas bölgelerin belirlenmesi, bu bölgelerde uygulanacak eylem planları ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi hazırlanmaktadır.

Nitrat kirliliği eylem planlarında; arazi yönetimi, gübreleme yönetimi, hayvansal gübre yönetimi, sulama yönetimi konularında toprak ve su kaynaklarının korunmasına yönelik tedbirler yer almaktadır.

Nitrat kirliliği eylem planlarının uygulanması ile tarımsal üretim yapılırken, çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği için toprak ve su kaynaklarının koruma/kullanma dengesinin gözetilerek çevre dostu tarımsal uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

28.07.2020 tarihli ve 2800 sayılı “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında, Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar Ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı”na istinaden 2025 yılı sonuna kadar geçerli olan 25.02.2021 tarihli ve 31406 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2021/7 Nolu “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” doğrultusunda,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

bireysel tarla için modern sulama sistemlerine 1 milyon TL'ye kadar %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Su tasarrufu sağlayacak tarla için modern basınçlı sulama sistemleri aşağıda yer almaktadır:

- Tarla için damla sulama sistemi kurulması,
- Tarla için yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla için mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla için yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,
- Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,
- Tamburlu sulama sistemi kurulması,
- Güneş enerjili sulama sistemi kurulması,
- Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri,
- Akıllı sulama sistemleri.